

ἄρβανός ἐπίθ. Πελοπν. (Μάν.)

Ἐκ τοῦ ἐθνικοῦ ὄν. Ἀλβανός.

Ὁ ἔχων χρῶμα ὑπόλευκον εἰς τὴν κοιλίαν καὶ μέλαν εἰς τὸ λοιπὸν σῶμα, ἐπὶ αἰγός: Ἀρβανὴ γίδα ἢ ἄρβανὸ γίδι.

ἄρβαρόρριζα ἢ, ἄρβαρόζα Ζάκ. Θήρ. Κέρκ. Κεφαλλ. Κύθηρ. Παξ. κ.ά. ἄλβαρόζα — Λεξ. ΠΓενναδ. 73 Βλαστ. 458 *βαρβαρόζα* Ἡπ. *βαρβαρούσα* Κρήτ. (Εὐθυμν. Χαν.) *ἄρβαρόρριζα* σύννηθ. *ἄρβαρόρριζα* Θράκ. καὶ *ἄρμαρόρριζα* Πελοπν. (Ναύπλ.) *βαρβαρόρριζα* Ἀδραμ. *βαρβαρόρριζα* Κύθν. *βαρβαρόρριζα* Μακεδ. *μαρμαρόζα* Θράκ. *ἀμπερόρριζ-ζον* τό, Χίος (Καρδάμ.)

Ἐκ τοῦ Ἰταλ. *erba rosa*. Ὁ μετασχηματισμὸς τῆς λέξεως ἐκ παρετυμ. πρὸς τὸ *ρίζα*.

Φυτὰ τοῦ γένους τοῦ πελαργονίου (*pelargonium*) τῆς τάξεως τῶν γερανιωδῶν (*geraniaceae*) 1) Πελαργόνιον τὸ ροδῶδες (*pelargonium roseum*). Συνών. *μοσκομολόχα*. 2) Πελαργόνιον τὸ εὖοσμον (*pelargonium fragrans* ἢ *odoratissimum*). Συνών. *καννέλλα*. 3) Πελαργόνιον τὸ κνηστήριον (*pelargonium radula*). [**]

ἄρβέλι τό, Κρήτ. Χίος *ῥουβέλι* Σῦρ. (Ἐρμούπ.) *ῥιβέλι* Σάμ. *ῥ'βέλι* Πάρ. (Λεῦκ.) *ῥιβέλιον* Σάμ.

Ἐκ τοῦ οὖσ. ἄρβελος. Ὁ ἐπεκτεταμένος τύπ. *ῥιβέλιον* κατὰ τὸ *θεμέλι* καὶ *θεμέλιο* κττ. Ὅτι ἢ λ. καὶ μεσν. μαρτυρεῖ τὸ παρὰ Προδρόμ. 3,148 (ἔκδ. Hesselings-Pernot) *ἄρβελισμένον*.

1) Μάχαιρα μεγάλη διὰ τῆς ὁποίας τεμαχίζεται τὸ κρέας Χίος. Συνών. *ἄρβελιστήρι* 1. 2) Ἀπόκομμα, τεμάχιον, κομμάτι Κρήτ. Πάρ. (Λεῦκ.) Σάμ. Σῦρ. (Ἐρμούπ.): *Τό 'κανε ῥουβέλια* Ἐρμούπ. || Φρ. *Κομμάτια τοῖς ῥ'βέλια νὰ γέν'ς!* (ἀρά) Λεῦκ. *Ῥιβέλιον τὸν κανάνι* (διέρρηξαν τὰ ἐνδύματά του) Σάμ. *Ἀρβέλια πῆγε* (κατεκομματιάσθη) Κρήτ.

β) Πληθ., τὸ κατατεμαχισμένον καὶ κοπανισμένον κρέας, *κιμάς* Κρήτ.

ἄρβελιάζω ἀμάρτ. *ἄρβελ-λιάζ-ζω* Ἰκαρ. *ῥιβιλιάζω* Σάμ.

Ἐκ τοῦ οὖσ. ἄρβέλι.

Ἀρβελίζω 1, ὁ ἰδ.

ἄρβελίζω Ἄνδρ. Χίος κ.ά. — Λεξ. Περίδ. Βλαστ. *ἄρβελ-λίζ-ζω* Ἰκαρ. *ἄρβιλίζου* Στερελλ. (Ἀχαρναν.)

Ἐκ τοῦ οὖσ. ἄρβέλι. Ὅτι ἢ λ. καὶ μεσν. μαρτυρεῖ τὸ παρὰ Προδρόμ. 3,148 (ἔκδ. Hesselings-Pernot) «καὶ δεῦτερον ἀκρόβραστον μαζί μ' ἄρβελισμένον».

1) Κόπτω εἰς μικρότατα τεμάχια, κατακερματίζω, συνήθως ἐπὶ κρέατος Ἄνδρ. Ἰκαρ. Στερελλ. (Ἀχαρναν.) Χίος κ.ά. — Λεξ. Περίδ.: *Κρέας ἄρβελισμένο* Χίος. Συνών. *ἄρβελιάζω*, *κομματιάζω*. 2) Καταξεσχίζω, καταρρακώνω, ἐπὶ ἐνδυμάτων Χίος.

ἄρβελιστήρι τό, Χίος — Λεξ. Περίδ. Βλαστ. Δημητρ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἄρβελίζω.

1) Μεγάλη μάχαιρα εἰς σχῆμα ἐπιμήκους πελέκews διὰ τῆς ὁποίας κόπτεται εἰς μικρότατα τεμάχια τὸ κρέας Χίος. Συνών. *ἄρβέλι* 1. 2) Χονδρὴ σανὶς τοῦ μαγειρείου ἐπὶ τῆς ὁποίας κόπτουν τὸ κρέας, ἐπικόπανον Λεξ. Περίδ. Συνών. *ἄρβελόξυλο*, *κρεατοκόπι*, *κρεατοσάνιδο*.

ἄρβελόξυλο τό, Χίος.

Ἐκ τῶν οὖσ. ἄρβελος καὶ ξύλο.

Ἀρβελιστήρι 2, ὁ ἰδ.

ἄρβελος ἢ, Νάξ. (Κορων.) — Λεξ. Αἰν. *ἄρβιλος* ὁ, Στερελλ. (Ἀχαρναν.) *ἄρβέλα* ἢ, Κρήτ. (Μύρθ.)

Ἐκ τοῦ μεταγν. οὖσ. ἄρβηλος = κυκλοτερές σκυτοτομικὸν μαχαίριον διὰ τοῦ ὁποίου οἱ σκυτοτόμοι ἔξεον καὶ ἔτεμον τὰ δέρματα.

1) Ἡ κοπὶς τῶν ὑποδηματοποιῶν ἡμικυκλικοῦ σχήματος Λεξ. Αἰν. Συνών. *φαλτσέττα*. 2) Εὐλινον ὄργανον ἐπὶ τοῦ ὁποίου κτυπᾶται συνεχῶς τὸ λίνον διὰ τῆς λεγομένης *σπάθης* πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ξυλώδους μέρους Κρήτ. (Μύρθ.) Νάξ. (Κορων.)

ἄρβουράκι τό, ἀμάρτ. *ἄρβουράτσι* Καλαβρ. (Μπόβ.)

Ἵποκορ. τοῦ οὖσ. ἄρβουρο.

Μικρὸν δένδρον, θάμνος.

ἄρβουρέττο τό, πολλαχ. *ἄρδορέττο* ΛΠαλάσκ. Ὀνοματολόγ. 22 — Λεξ. Βλαστ. Μ. Ἐγκυκλ. Δημητρ. *ἄρπορέττο* Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ. (λ. *ἄρμπουρέτο*) *ἄρμουρέττο* Κεφαλλ. *ἄλδουρέττο* Σαλαμ.

Ἐκ τοῦ Ἰταλ. *arboretto* = δενδρύλλιον.

1) Μικρὸς ἰστός πλοίου Κεφαλλ. 2) Τὸ ἀκρότατον μέρος τοῦ ἰστοῦ, στηλὶς πολλαχ. 3) Μικρὰ ἀποθήκη στερεῶς καρφωμένη εἰς τὸ ὕψωμα τῶν οἰκιῶν καὶ κλειομένη διὰ θυρίδος Μεγίστ.

ἄρβουρίζω Ἄνδρ. Ζάκ. Κεφαλλ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Παξ. Σίφν. — Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ. Δημητρ. *ἄρδορίζω* ΛΠαλάσκ. Ὀνοματολόγ. 29 καὶ 41 — Λεξ. Ἐλευθερουδ. Βλαστ. Δημητρ. *ἄλδουρίζω* Ἄνδρ. Θράκ. (Λούπιδ.) Μεγίστ. Ναύστ. Πελοπν.

Ἐκ τοῦ οὖσ. ἄρδουρο.

Α) Μετβ. 1) Θέτω ἰστοὺς εἰς πλοῖον, ἰστοθετῶ Ναύστ. — ΛΠαλάσκ. ἐνθ' ἄν. 29 — Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ. Βλαστ. Δημητρ.

2) Ὑψώνω, ἀναπεταννύω τι ἐπὶ τοῦ ἰστοῦ πλοίου, οἶον σημαίαν Κεφαλλ. Παξ. κ.ά.: Ἄσμ.

Ἡ ὁδορρέλλα *ἄρδοῦριζε κόκκινο παεράκι*

(πλέουσα εἶχεν ἀναπεταμένην καὶ κυματίζουσαν ἐρυθρὰν σημαίαν) Παξ. 3) Ὁρθώνω, ὑψώνω, ἐπὶ κώπης ΛΠαλάσκ. ἐνθ' ἄν. 41. — Λεξ. Ἐλευθερουδ. Δημητρ.: *Ἀρδορίζω τὰ κουπιά*. 4) Ὑψώνω, ἐκτείνω τὴν χεῖρα κατὰ τινος ἀπειλητικῶς Ζάκ. 5) Προσβάλλω, κτυπῶ, ἐπὶ ἀνέμου Νάξ. (Ἀπύρανθ.) κ.ά.: *Ὀλὴ ρύχτα μ' ἔρδοῦριζεν ἄερας ἐκεῖ μέσα 'ς τὸ ρημάδι* (δηλ. τὸ σπῖτι) Ἀπύρανθ. *Δὲ δόνε νοιώθεις τὸν ἄερα ποῦ τὴν ἄρδοῦριζει τὴ ράχι σου;* αὐτόθ. *Ἐρδοῦρισε σὰς ἄερας καλὰ!* αὐτόθ. *Ἡ τρίχα δὸν 'ναι σηκωμένη, ἄερας τὸν ἔχει ἄρδοῦρισμένο* (ἔχει ἠνωρθωμένας τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς ἔνεκα τοῦ ἀνέμου) αὐτόθ.

Β) Ἀμτβ. 1) Κινεῖμαι, κυματίζω ὑψηλὰ εἰς τὸν ἄνεμον, ἐπὶ σημαίας Ἄνδρ. Ζάκ. Σίφν. κ.ά. β) Ἀνακινεῖμαι, ἀνακυκῶμαι Πελοπν.: *Ἀλδορίζουν τ' ἄντερά μου*. 2) Πίπτω, καταπίπτω Θράκ. (Λούπιδ.) Μεγίστ. κ.ά.: *Ἀλδούρ'σαν κάτ' (ἔπεσαν κάτω) Λούπιδ. Νὰ μὴν ἄλδουρίση τὸ μωρὸν ἀπὸ τὸ κῆσοκι!* (ἀπὸ τὸν ἐξώστην) Μεγίστ. 3) Παρακάμπτω ἀκρωτήριο, βουνόν, λόφον κττ. Μεγίστ.

ἄρδοῦρισμα τό, Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἄρδουρίζω.

Ἡ τοῦ ἀνέμου προσβολή: *Ἀρδοῦρισμα σοῦ κάνει ὁ ἄερας ἐτοῦ ποῦ κάθεσαι*.

ἄρδουρο τό, σύννηθ. καὶ Καλαβρ. (Μπόβ.) *ἄρδορο* ΑΣακελλ. Ἐγχειρ. ἄρμενιστ. 24 καὶ 564 — Λεξ. Βλαστ. Δημητρ. *ἄρπορο* Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ. (λ. *ἄρμπουρο*) *ἄλδουρο* Ἄνδρ. Θράκ. (Περίστασ.) Κρήτ. Μεγίστ. Μύκ. Ναύστ. Πειρ. Πόντ. (Οἶν.) Προπ. (Πάνορμ.) Σαλαμ. Στερελλ. (Μεσολλόγγ.) Σύμ. Σῦρ. (Ἐρμούπ.) κ.ά. *ἄλδουρον* Θράκ. (Μάδυτ.) *ἄλδ'ρο* Δαρδαν. *ἄλδερο* Κεφαλλ. — ΘΚουρούκλ. Εὐγεν. βασιτάς. 20 καὶ 27 *ἄρβουλο* Ἀπουλ.

